

Grondwettelijk Hof

**PERSBERICHT
ARREST 11/2022**

De regeling waarbij de bijdrage aan het fonds voor juridische bijstand ten laste wordt gelaten van de eiser die in het gelijk wordt gesteld tegen een verweerder die juridische tweedelijnsbijstand geniet, is ongrondwettig

Bij het instellen van een vordering in rechte dient de eiser, op basis van de wet van 19 maart 2017, in beginsel een bijdrage te betalen aan het fonds voor juridische bijstand. Indien de eiser het proces wint, betaalt de verweerder de bijdrage in beginsel terug. Dat is evenwel niet het geval als de verweerder juridische tweedelijnsbijstand of rechtsbijstand geniet. De Vrederechter te Aarlen vraagt het Hof of die regeling discriminerend is.

Het Hof stelt vast dat de wetgever een tweevoudig doel nastreeft. Ten eerste wil hij de bijdrage laten dragen door de in het ongelijk gestelde partij. Ten tweede wil hij de bijdrage niet laten dragen door de in het ongelijk gestelde partij indien die juridische tweedelijnsbijstand of rechtsbijstand geniet. Het Hof is van oordeel dat de bepaling pertinent is in het licht van het tweede doel, maar niet ten aanzien van het eerste. Aan het tweevoudige doel van de wetgever zou volledig kunnen worden tegemoetgekomen als het Fonds de bijdrage aan de eiser terugbetaalt wanneer die in het gelijk wordt gesteld tegen een verweerder die juridische tweedelijnsbijstand of rechtsbijstand geniet.

1. Context van de zaak

Bij de wet van 19 maart 2017 « tot oprichting van een Begrotingsfonds voor de juridische tweedelijnsbijstand » wordt een begrotingsfonds in het leven geroepen ter financiering van de vergoedingen van de advocaten belast met de juridische tweedelijnsbijstand en van de kosten verbonden aan de organisatie van de bureaus voor juridische bijstand. Dat Fonds wordt gefinancierd met bijdragen voor een indexeerbaar bedrag van 20 euro, die in beginsel worden betaald door de eiser bij het instellen van een vordering in rechte. In bepaalde gevallen dient de eiser die bijdrage evenwel niet te betalen, met name wanneer hij juridische tweedelijnsbijstand of rechtsbijstand geniet. Wanneer de eiser die die bijdrage heeft betaald, het proces wint, dient de verweerder die in het ongelijk is gesteld, hem het bedrag van die bijdrage in beginsel terug te betalen. Als de verweerder die in het ongelijk is gesteld, juridische tweedelijnsbijstand of rechtsbijstand geniet, dient hij dat bedrag evenwel niet terug te betalen (artikel 4, § 2, derde lid, van de wet van 19 maart 2017).

De Vrederechter te Aarlen, bij wie een vordering tot terugbetaling van een schuldvordering is ingesteld, stelt vast dat de verweerder die geen juridische tweedelijnsbijstand of rechtsbijstand geniet, de bijdrage terugbetaalt aan de eiser die in het gelijk is gesteld. Die bijdrage wordt daarentegen niet terugbetaald aan de eiser die in het gelijk wordt gesteld tegen een verweerder die juridische tweedelijnsbijstand of rechtsbijstand geniet. De Vrederechter stelt

het Hof een vraag over de bestaanbaarheid van dat verschil in behandeling met het beginsel van gelijkheid en niet-discriminatie (artikelen 10 en 11 van de Grondwet).

2. Onderzoek door het Hof

Het Hof stelt vast dat de wetgever een tweevoudig doel nastreeft : (1) de bijdrage laten dragen door de in het ongelijk gestelde partij en (2) de bijdrage niet laten dragen door de in het ongelijk gestelde partij als zij juridische tweedelijnsbijstand of rechtsbijstand geniet.

Het Hof is van oordeel dat de bepaling pertinent is ten opzichte van het tweede doel, aangezien de verweerder die in het ongelijk wordt gesteld, de bijdrage niet dient te dragen indien hij juridische tweedelijnsbijstand of rechtsbijstand geniet. De bepaling is daarentegen niet pertinent ten opzichte van het eerste doel, aangezien zij tot gevolg heeft dat de bijdrage wordt gedragen door de partij die in het gelijk wordt gesteld. Volgens het Hof zou aan het tweevoudige doel van de wetgever volledig kunnen worden tegemoetgekomen, als erin was voorzien dat de eiser bij het Fonds de terugbetaling kan verkrijgen van de bijdrage die hij heeft betaald wanneer hij in het gelijk wordt gesteld tegen een verweerder die juridische tweedelijnsbijstand of rechtsbijstand geniet. Het verschil in behandeling is dus niet redelijk verantwoord.

3. Besluit

Het Hof oordeelt dat artikel 4, § 2, derde lid, van de wet van 19 maart 2017 de artikelen 10 en 11 van de Grondwet schendt, in zoverre het de bijdrage aan het fonds voor juridische bijstand ten laste laat van de in het gelijk gestelde eiser in het geval waarin de verweerder die in het ongelijk wordt gesteld, juridische tweedelijnsbijstand geniet.

Het Grondwettelijk Hof is het rechtscollege dat waakt over de inachtneming van de Grondwet door de verschillende wetgevers in België. Het Hof kan wetten, decreten en ordonnanties vernietigen, ongrondwettig verklaren en schorsen wegens schending van een fundamenteel grondrecht of een bevoegdheidverdelende regel.

Dit persbericht, opgesteld door de cel « media » van het Hof, bindt het Grondwettelijk Hof niet. De [tekst van het arrest](#) is te vinden op de webstek van het Grondwettelijk Hof.

Contactpersonen voor de pers : [Sarah Lambrecht](#) | 02/500.12.83 | [Frank Meersschaut](#) | 0475/325.218 | [Tim Souverijns](#) | 02/500.12.21

Volg het Hof via Twitter [@ConstCourtBE](#)